

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Константин Василев Пехливанов*
Юридически факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Катедра
„Публичноправни науки“
Научна специалност „Административно право и административен процес“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“**
по научна специалност в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Сюлейман Халимов Башов*
Тема на дисертационния труд: *Тема „Правен режим на надзора върху банковата дейност“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3202./28.11.2022 г. на Заместник-ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма „Административно право и административен процес“ към Катедра „Публичноправни науки“ на Юридическия факултет на УНСС по докторска програма съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС От юни 2020 г. е редовен докторант по научна специалност „Административно право и административен процес“, зачислен със Заповед 1477/30.06.2020 г. на ректора на УНСС. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 2020-2023 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представения дисертационен труд и останалите документи съответстват на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и минималните национални изисквания. Намирам дисертационния труд за допустим до преценка по същество пред научното жури.

При прегледа на представения дисертационен труд не съм открил признаци на плагиатство.

Представеният дисертационен труд с наименование „Правен режим на надзора върху банковата дейност“ е структуриран във въведение, пет глави и заключение. Въведението отразява целите и задачите, които си е поставил докторантът под насоките на научния ръководител, петте глави са посветени на основните точки в изследването и са разделени на раздели.

Общият обем на труда е 305 стр., от които 294 стр. е собствено аналитичният текст (останалото е съдържание, изброяване на нормативни актове с пояснения и др.).

Добро впечатление прави коректното посочване на зададените цели на научното изследване, което говори за внимателно ръководство от страна на научния ръководител.

Темата е безспорно актуална с оглед развитието на финансовия сектор и проблемите в него, както и от деликатната роля на централния регулатор в него. Методологията на разграничаване на публичноправни и частноправни отрасли е теоретично издържана. Списъкът на използваната научна литература е значителен (над 100 заглавия от българска литература и на руски език и над 30 на латиница), което говори за научна добросъвестност и щателно изследване на относимата литература.

Оценявам високо историческия подход със сравнението на сега действащото законодателство (Закон за кредитните институции) с отмененото (Закон за банките, Закон за банките и кредитната дейност),

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В Глава I „Банковият надзор в системата на обективното право“ са анализирани възгледите при определянето на мястото на банковия надзор в системата на обективното право, като се заема позицията, че разглежданата материя не е част от финансовото право. Изводът се основава на правната концепция за финансите, според която понятието публични финанси съвпада по съдържание с понятията финансовоправно регулиране и финансова система. За да обоснове изводите си дисертантът е проучил обстойно правната литература, за да обоснове изводите си в твърде сложна теоретична материя на разграничения, като отново тук личи и прецизното ръководство на научния ръководител.

Глава втора „Банковият надзор като вид юридически контрол“ разглежда специализирания административен контрол върху стопанската дейност на гражданите и организациите, чиято обща уредба се намира в ЗОАРАКСД и отделя самостоятелно внимание на този контрол, тъй като една от тезите на автора е, че законодателството изгражда банковия надзор като видово проявление на това по-общо понятие. Оправдано се изтъква, че с подлагането на дадена дейност под такъв режим, държавата охранява обществения интерес с оглед специфичния високо рисков характер и въвеждане на гаранции, че субектите на регулираната дейност ще я упражняват в разумни и приемливи за обществото рискови граници. Обосновано се подчертава, че тези гаранции са и конституционно задължение на държавата съгласно чл. 4, ал. 2 КРБ.

В Глава трета „Банковият надзор като компетентност“ като административист ми прави впечатление обосноваването на разграничения между правосубектност и компетентност, съответно между учреждение и държавен орган, което е предмет на твърде сериозно и аналитично изложение по сложна теоретична материя. Подробно са изследвани правомощията на органите на БНБ. Особено отличавам изследванията върху надзорната компетентност и правомощията за надзорно въздействие.

В Глава четвърта „Банковият надзор като правно отношение и правно производство“ намирам за стойностен анализът, че ако в общия случай качеството юридическо лице се признава на едно учреждение, за да персонифицира структурата, подпомагаща дейността на държавния орган, то в случая с БНБ положението е различно, като отражение на нейната роля, и органите ѝ имат и качеството на държавни органи, за да се обезпечи изпълнението на функциите ѝ като

юридическа личност. Обосновано е изследването за БНБ като особен (*sui generis*) правен субект с историческия анализ на възникването на причините за това („кредитор от последна инстанция“).

Глава пета „Разграничение на банковия надзор от други правни фигури“ аз лично намирам най-силна и стойностна, особено съпоставянето на банковия надзор и сродните видове надзорни производства – надзор над финансови институции, макропруденциалния надзор, външния одиторски контрол.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертантът е систематизирал приносите на труда, като аз бих открил следните:

- обосноване на административноправния характер на уредбата на банковия надзор, с провеждане на прецизен анализ на разликите между административното и финансовото право;
- анализът на понятието „банкова система“;
- задълбоченият анализ на понятието „централна банка“.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Като брой публикациите на дисертанта надхвърлят минималните национални изисквания. Те отразяват работата му върху дисертационния труд и заслужават висока оценка.

За мен лично най-стойностна е „Относно понятието „банкова дейност“ в закона за кредитните институции“, което отразява само личното ми мнение и не обвързва останалите членове на научното жури.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът съответства на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ като обем, представяне на втори език и точно отразяване на структурата на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам съществени критични забележки, препоръчвам издаване на дисертационния труд.

8. Заключение

Намирам, че с качествата на представения дисертационен труд с наименование „Правен режим на надзора върху банковата дейност“ дисертантът Сюлейман Халимов Башов заслужава присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Административно право и административен процес“ и на откритото заключително заседание на научното жури ще гласувам в този смисъл.

10.01.2023г.
Пловдив

/П/
доц. д-р Константин Пехливанов

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

By: *Assoc. Prof. Konstantin Vasilev Pehlivanov Ph.D.*
Law Faculty of Plovdiv University "Paisii Hilendarski", Public Law Department
Scientific specialty "Administrative law and administrative process"

Subject: dissertation thesis for the award of an educational and scientific degree "doctor" in a *scientific specialty* at UNWE.

Author of the dissertation: *Suleiman Halimov Bashov*
Dissertation thesis „*Legal Regime of the Supervision over Banking Business* ”

Reason for presenting the opinion: membership in the scientific jury for the defence of the dissertation pursuant to Order No. 3202/28.11.2022 of the Deputy Rector of the UNWE.

9. Information for the dissertation student

The PhD student was trained in the doctoral program "Administrative Law and Administrative Process" at the Public Law Department of the Faculty of Law of UNWE in a doctoral program according to the Order of the Deputy Rector for Research and Development of the UNWE. Since June 2020, he is a full-time doctoral student in a scientific specialty "Administrative Law and Administrative Procedure", registered with Order 1477/30.06.2020 of the rector of the UNWE. The training was carried out in regular form in the period 2020-2023.

10. General characteristics of the presented dissertation work

The submitted dissertation and the other documents comply with the national law and the minimum national requirements. Therefore I find the dissertation work admissible to assessment on the merits before the scientific jury.

I have not found any signs of plagiarism in the review of the submitted dissertation work.

The presented dissertation entitled "Legal Regime of the Supervision over Banking Business " is structured in an introduction, five chapters and a conclusion. The introduction reflects the goals and tasks set by the doctoral student under the guidance of the supervisor, the five chapters are devoted to the main points of the research and are divided into sections.

The total volume of the work is 305 pages, of which 294 pages are the analytical text itself (the rest is the content, listing of legal acts with explanations, etc.).

A good impression is made by the correct indication of the set goals of the scientific research, which speaks of careful guidance by the scientific supervisor.

The topic is undeniably relevant in view of the development of the financial sector and its problems, as well as the delicate role of the central regulator in it. The methodology of distinguishing between public law and private law branches is theoretically supported. The list of used scientific literature is significant (over 100 titles in Bulgarian and Russian and over 30 in Latin), which speaks of scientific good faith and thorough research of the relevant literature.

I highly appreciate the historical approach with the comparison of the current legislation (Law on Credit Institutions) with the repealed one (Law on Banks, Law on Banks and Credit Activity),

11. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

In Chapter One "Banking supervision in the system of objective law" analyses the views in determining the place of banking supervision in the system of objective law, taking the position that the matter under consideration is not part of financial law. The conclusion is based on the legal concept of finance, according to which the concept of public finance coincides in content with the concepts of financial regulation and financial system. In order to justify his conclusions, the dissertation student has thoroughly studied the legal literature in order to substantiate his conclusions in a very complex theoretical matter of distinctions, and here again the precise guidance of the scientific supervisor is also evident.

Chapter Two "Banking supervision as a type of legal control" examines the specialized administrative control over the economic activity of citizens and organizations, the general regulations of which are found in Limitation of the Administrative Regulation and Administrative Control over Business Activity Act and devotes independent attention to this control, since one of the author's theses is that the legislation builds the banking supervision as a specific manifestation of this more general concept. It is justifiably pointed out that by subjecting a given activity to such a regime, the state protects the public interest in view of the specific high-risk nature and introduction of guarantees that the subjects of the regulated activity will exercise it within reasonable and socially acceptable risk limits. It is rightly emphasized that these guarantees are also a constitutional obligation of the state according to Art. 4, para. 2 of the Constitution.

In Chapter Three, "Banking supervision as a competence", as an Administrative Law scholar, I am impressed by the justification of distinctions between legal personality and competence, respectively between an institution and a state body, which is the subject of a very serious and analytical exposition on a complex theoretical matter. The powers of the BNB bodies have been examined in detail. I particularly highlight research on supervisory competence and powers of supervisory influence.

In Chapter Four "Banking supervision as a legal relation and legal proceedings", I find the analysis valuable that if in the general case the quality of a legal entity is recognized to an institution in order to personify the structure supporting the activity of the state body, then in the case of the BNB the situation is different, as a reflection of its role, and its bodies also have the quality of state bodies, in order to ensure the performance of its functions as a legal entity. The research on the BNB as a special (*sui generis*) legal entity with the historical analysis of the occurrence of the reasons for this ("creditor of last resort").

Chapter five "Differentiation of banking supervision from other legal figures" I personally find the strongest and most valuable, especially the comparison of banking supervision and related types of

supervisory proceedings - supervision of financial institutions, macroprudential supervision, external audit control.

12. Assessment of scientific and scientific-applied contributions

The dissertation student has systematized the contributions of labor, and I would highlight the following:

- justification of the administrative legal nature of the regulation of banking supervision, with a precise analysis of the differences between administrative and financial law;
- the analysis of the concept of "banking system";
- the in-depth analysis of the concept of "central bank".

13. Evaluation of dissertation publications

The number of publications of the dissertation student exceeds the minimum national requirements. They reflect his work on the dissertation and deserve high praise.

For me personally, the most valuable is "On the concept of "banking activity" in the law on credit institutions", which reflects only my personal opinion and does not bind the other members of the scientific jury.

14. Evaluation of the abstract

The abstract corresponds to the requirements of national law in terms of volume, presentation in a second language and accurate reflection of the structure of the dissertation work.

15. Critical notes, recommendations and questions

I have no significant critical remarks, I recommend publishing the dissertation thesis.

16. Conclusion

I find that with the qualities of the presented dissertation entitled "Legal Regime of the Supervision over Banking Business" the dissertation candidate Suleyman Halimov Bashov deserves to be awarded the educational and scientific degree "doctor" in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, professional direction 3.6 Law, doctoral program "Administrative Law and Administrative Procedure" and at the open final meeting of the scientific jury I shall vote in this meaning.

Signature:
(Assoc. Prof. Konstantin Pehlivanov PhD)

10.09.2023
Plovdiv